

Приложение № 1

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Институция: Министерство на правосъдието	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“, приета с Постановление № 82 от 26.04.2017 г. на Министерския съвет (обн., ДВ, бр. 35 от 2017 г., изм., бр. 41 от 2018 г.)
За включване в Законодателната програма на Министерски съвет за периода: 01.01.2019 г. – 30.06.2019 г.	Дата: 16.05.2019 г.
Контакт за въпроси: Даниела Белчина, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието, ел. поща: dany@justice.government.bg Мария Георгиева, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието, ел. поща: Maria_Georgieva@justice.government.bg	Телефон: 02/ 9237 311 02/ 9237 440
1. Дефиниране на проблема: <i>1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i> Съгласно § 7 (изм. – ДВ, бр. 41 от 2018 г., в сила от 18.05.2018 г.) от преходните и заключителни разпоредби на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“ (Наредбата), тя влиза в сила от учебната 2019 – 2020 г. Преходната редакция на § 7 е предвиждала Наредбата да влиза в сила от учебната 2018-2019 г. С проекта на постановление се предлага наредбата да влезе в сила от учебната 2020-2021 г. Срещу Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше	

образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“ бе образувана преписка № 27/2018 г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД). Петчленен разширен заседателен състав на КЗД е постановил, че с нормата на чл. 3, ал. 1 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“, в сила от учебната 2018 - 2019 г., се поставя ограничително условие за лицата, които биха искали да се обучават по специалност „Право“ в задочна формата на обучение, което ограничение представлява форма на непряка дискриминация по признаци „лично положение“, „имуществено състояние“, „възраст“ и „увреждане“ по смисъла на чл. 4, ал. 3 от Закона за защита от дискриминация.

Решение № 144/28.03.2018 г. на КЗД е обжалвано пред Административен съд София – град (АСГГ). Постановено е Решение № 5626/05.10.2018 г., с което се обявява за нищожно Решение № 144/28.03.18г на КЗД.

Решение № 5626/05.10.2018 г. на АССГ е обжалвано пред Върховния административен съд (ВАС). Образувано е дело № 14510/2018 г., което е насрочено за 11.12.2019 г. Следователно, не се очаква производството да приключи до края на 2019 г.

Пред КЗД е образувана нова преписка във връзка с Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“, по която КЗД се е произнесла с Решение № 271/22.04.2019 г, с което е установено, че изискването обучението по специалността „Право“ да се осъществява само в редовна форма на обучение създава неравно третиране по смисъла на чл. 4, ал. 3 от Закона за защита от дискриминация по признаците „увреждане“ и „лично положение“ спрямо лицата с увреждания и лицата, упражняващи правото си на труд.

Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на Европейския съюз принципът на правна сигурност, следствие от който е принципът на защита на оправданите правни очаквания, изисква законодателството с неблагоприятни последици за частноправните субекти да бъде ясно и точно и прилагането му да бъде предвидимо за правните субекти (вж. напр. т. 44 от Решение по дело C-362/12).

Тези факти обуславят като целесъобразно решение отлагане на влизането в сила на Наредбата с още една учебна година. След произнасяне на ВАС с окончателно решение, при необходимост ще бъдат предприети допълнителни изискуеми действия.

1.2. Отишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемите, които са идентифицирани, е възможно да бъдат решени чрез приемане на предложения нормативен акт.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт.

2. Цели:

Целта на предлаганото изменение е да осигури спазването на принципа на правна сигурност, като по този начин се избегне поставянето на пречки пред нормалното функциониране на факултетите, в които се изучава специалност „Право“, както и зачитане на съдебния контрол, като с изчакване произнасянето на съда ще се предпоставят законосъобразни законодателни инициативи и ще се предотврати ситуация, която не гарантира в достатъчна степен защитата на правата на засегнатите от тази регулация лица.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Постановлението ще окаже въздействие върху няколко групи заинтересовани страни.

1. Нормативният акт ще има пряко въздействие спрямо студентите, които се обучават по специалност „Право“, и потенциалните студенти, които ще се обучават по посочената специалност.
Пряко въздействие нормативният акт ще окаже и по отношение на висшите училища, в които се извършва обучение по специалност „Право“, като институции в системата на висшето образование и на преподавателите в тях.
2. Косвено въздействие ще бъде оказано относно публичните институции и бизнеса, във връзка с необходимостта от специалисти, придобили висше образование по специалността „Право“ с професионална квалификация „юрист“.

4. Варианти на действие:

Вариант за действие 0 „Без действие“:

Запазването на сегашната ситуация крие множество потенциални рискове. Влизането в сила на Наредбата преди произнасянето на съда с окончателно решение може да затрудни безпроблемното провеждане на обучението по специалност „Право“ във висшите училища, където то се осъществява. Налице е риск от появата на усложнения, свързани с извършване на обучението по посочената специалност.

Възможно е повдигането на нови аналогични правни спорове като посочените по-горе. При евентуално произнасяне на съда в смисъл, че предвидената регулация е незаконосъобразна, ще се породят най-малко две неблагоприятни последици: от една страна, например, ще се окаже, че определен брой физически лица-кандидат-студенти, са били възпрепятствани да изберат форма на обучение, която преценяват като съответстваща на техните интереси (задочна). От друга страна, сам по себе си този факт е възможно да затрудни ръководствата на университети поради обстоятелството, че премахването на задочната форма на обучение предпоставя по-малък хорариум за университетските преподаватели, т.е. те също ще бъдат засегнати поради вероятно намаляване на учебните им часове. При влизане в сила на Наредбата от учебната 2019-

2020 и произнасяне на съда например в началото на 2020 г., което налага връщане в учебните програми на задочната форма на обучение, изпълнение би било възможно едва от учебната 2020-2021 г.

Вариант за действие 1 – „Приемане на проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“

Отлагане на влизането в сила на Наредбата с една учебна година ще има положително въздействие минимум в следните насоки:

- Ще бъде спазен принципът на правната сигурност;
- Ще се осигури безпроблемно провеждане на обучението по специалност „Право“ във висшите училища, където то се осъществява. Ще бъдат избегнати усложнения, свързани с извършване на обучението по посочената специалност, които биха засегнали както потенциални студенти, така и университетски преподаватели
- Ще бъде осъществен съдебен контрол, което ще предпостави законосъобразни законодателни инициативи с цел провеждане на определена държавна политика в дадената област при съобразяване защитата на правата на засегнатите от тази регулация лица. Това ще елиминира или минимизира повдигането на нови правни спорове.

Вариант за действие 2 - „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“

Предприемането на организационни и други мерки не е достатъчно, за да се решат идентифицираните проблеми.

Предлагаме да бъде избран Вариант 1 по съображенията, изложени в него.

5. Негативни въздействия.

Вариант 0: „Без действие“:

Като цяло ще бъде затруднено обучението на студентите от специалност „Право“. Неприемането на проекта на постановление ще се отрази преди всичко в негативен план по отношение на потенциалните студенти и на студентите, които в момента се обучават във висшите училища по специалност „Право“ за придобиване на професионална квалификация „юрист“.

Посочените негативни въздействия върху потенциалните студенти и студентите, които в момента се обучават във висшите училища по специалност „Право“ ще засегнат неблагоприятно и косвено заинтересованите страни.

Вариант 1: „Приемане на проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация

„юрист“

Не се наблюдават негативни въздействия при реализирането на този вариант.

Вариант 2: „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“

Негативните въздействия са аналогични на посочените във Вариант 0.

6. Положителни въздействия:

Вариант 0: „Без действие“:

При неприемане на проекта на постановление положителни въздействия върху заинтересованите страни не се очакват.

Вариант 1: „Приемане на предложения проект на акт“:

Ще бъде спасен принципът на правната сигурност;

Ще се осигури безпроблемно провеждане на обучението по специалност „Право“ във висшите училища, където то се осъществява. Ще бъдат избегнати усложнения, свързани с извършване на обучението по посочената специалност, които биха засегнали както потенциални студенти, така и университетски преподаватели

Ще бъде осъществен съдебен контрол, което ще предпостави законосъобразни законодателни инициативи с цел провеждане на определена държавна политика в дадената област при съобразяване защитата на правата на засегнатите от тази регулация лица. Това ще елиминира или минимизира повдигането на нови правни спорове.

Посочените положителни въздействия засягат всички заинтересовани страни.

Вариант 2: „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“

Не се очакват.

7. Потенциални рискове:

Не се идентифицират потенциални рискове при реализирането на Вариант 1 – приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

- Ще се повиши
- Ще се намали
- Няма ефект

Доколкото проектът на постановление не съдържа разпоредби във връзка със съкращаване на времето за извършване на дадена административна услуга или изискуемата за нея такса, то не оказва ефект по отношение на административната тежест.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Проектът на постановление не съдържа разпоредби, свързани със съществуващи или създаването на нови регулаторни режими.

9. Създават ли се нови регистри?

Не.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

- Актът засяга пряко МСП
- Актът не засяга МСП
- Няма ефект

Постановлението не засяга пряко МСП. Косвено въздействие ще бъде оказано относно публичните институции и бизнеса във връзка с необходимостта от специалисти, придобили висше образование по специалността „Право“ с професионална квалификация „юрист“.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

- Да
- Не

12. Обществени консултации:

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът на постановление, докладът към него, Частичната предварителната оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ ще бъдат публикувани на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерство на правосъдието за становища и предложения в 14-дневен срок.

С оглед приближаващата академична учебна година, започващата кандидат-студентска кампания и избягване на риска кандидат-студентите да бъдат възпрепятствани да изберат форма на обучение, която преценяват като съответстваща на техните интереси (задочната форма на обучение), е налице спешна необходимост от приемане на нормативния акт.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

- Да
- Не

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Любомир Талев – директор на дирекция „Съвет по законодателство“

Подпис:

Дата:

16.06.2019

